

Vanhempien päihteidenkäyttö on riski lapsen kaltoinkohteluun

Lapsen tasapainoinen kasvu ja kehitys vaarantuvat vanhempien runsaan päihteidenkäytön, useimmiten alkoholin vuoksi. Päihteet vievät huomion hoivalta, varhaiselta vuorovaikutukselta ja kiintymyksen kehittymiseltä. Pahimmillaan päihteidenkäyttö johtaa fyysiseen ja henkiseen väkivaltaan, mikä aiheuttaa vakavaa haittaa lapsen kehitykselle ja lisää riskiä lapsen väkivaltaisuuteen ja itsetuhoisuuteen.

Ratkaisevaa on se, kuinka paljon päihteidenkäyttö vaikuttaa lapsen seurassa olevaan aikuiseen. On tärkeä muistaa, että lapsi kokee aikuisia paljon herkemmin pienetkin muutokset aikuisten käytöksessä, eikä se mikä aikuisista tuntuu ja näyttää harmittomalta hauskalta, aina ole sitä lapsen silmin.

Vanhempien jatkuva alkoholinkäyttö vaarantaa lasta monin eri tavoin. Turvallista raskaudenaikaista päihteidenkäytön rajaa ei ole. Siksi kaikki alkoholin, tupakan ja muiden päihteiden käyttö on aina riski sikiölle, jo raskauden alkuvaiheesta alkaen. Lapsi tuntee useimmiten myös turvattomuutta, pelkoa ja häpeää vanhemman runsaan alkoholinkäytön vuoksi. Pahimmillaan lapsi joutuu kiusatuksi ja kouluvaikeuksiin, vaikka samaan aikaan hän saattaa kantaa vastuuta vanhemmastaan ja huolehtia aikuiselle kuuluvista asioista. Vanhempien tulee sen sijaan aina asettaa lapsen hyvinvointi oman viihtymisen tai mielitekojen edelle.

Yleensä yksikin turvallinen aikuinen riittää turvaamaan lapsen tasapainoisen kehityksen. Jos kumpikaan omista vanhemmista ei kykene siihen, saattaa isovanhempi tai muu läheinen sukulainen tai ystävä olla ratkaisevan tärkeä lapsen tuki ja turva. Kaikki aikuiset ovat vastuussa lasten hyvinvoinnista. Siksi lasta ei saa koskaan jättää ongelmien keskelle yksin, vaan ongelmiin on puututtava – lasten parhaaksi.

Anna lapselle raitis joulu -kampanja muistuttaa päihteidenkäytön seurauksista sekä vanhempien vastuusta lapsen turvallisen ja terveellisen juhlatunnelman järjestämisessä. Valtakunnallisen kampanjan järjestäjät vetoavat kaikkiin aikuisiin, jotta he antaisivat lapsille raittiin joulun – juhlan, joka tarjoaa turvallista ja vastuullista seuraa. Parhaimmillaan vanhemmat saavat taata lapselle kokonaan raittiin elämän.

Kampanja on marras–joulukuussa esillä eri tiedotusvälineissä ja toimintaympäristöissä. Julistetta on esillä tuhansia eri puolilla Suomea, muun muassa neuvoloissa, päiväkodeissa, kouluissa, kirjastoissa, kuntien toimipaikoissa sekä yhdistysten ja seurakuntien tiloissa. Yle esittää kampanjan tv-tietoiskua viikolla 51 Yle TV1 -kanavallaan. Kampanjan materiaalit ovat vapaasti käytettävissä. Niitä voi tulostaa kampanjan verkkosivuilta www.annalapselleraitisjoulu.fi

Tänä vuonna *Anna lapselle raitis joulu* -kampanjassa ovat mukana Raittiuden Ystävät ry:n kanssa A-Kiltojen Liitto ry, Barnavårdsföreningen i Finland rf, Eesti Karskusliit – Viron Raittiusliitto, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, Elämäni Sankari ry, Ensi- ja turvakotien liitto, Erkki Poikosen säätiö, ETRA-liitto, Förbundet Hem och Skola, Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto – Aikuisten ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö, Helsingin Kouluraittiusspiiri, Koulutus Elämään säätiö, KRAN rf, Kristillinen Terveys- ja Raittiusjärjestö, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Myllyhoitoyhdistys ry, Naistenkartano ry, Nuorisokasvatussäätiö, Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik, Pelastakaa Lapset ry, Radio Foni, Radio Pori, Raittiuden Ystävien Urheiluliitto, Sininauhaliitto ry, Sininuurisoliitto Sinuli, SOS-Lapsikylä, Stiftelsen Bensow, Suomen ASH ry, Suomen Punainen Risti, Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus, Suomen Valkonauhaliitto, Suomen Vanhempainliitto ja Yle.

Lisätietoja:

toiminnanjohtaja

Marko Kailasmaa

Raittiuden Ystävät ry

p. 040 455 4356

www.annalapselleraitisjoulu.fi

marko.kailasmaa@raitis.fi

www.raittiudenystavat.fi

@RYYSTAVAT

<https://fi-fi.facebook.com/RaittiudenYstavat>

När föräldrarna använder rusmedel ökar risken för kränkande behandling av barnet

När föräldrar använder mycket rusmedel, oftast alkohol, äventyras barnet balanserade uppväxt och utveckling. Rusmedel stjäl föräldrarnas uppmärksamhet från vården av barnet och påverkar negativt den tidiga växelverkan och anknytningen mellan föräldrarna och barnet. I värsta fall leder användningen av rusmedel till fysiskt och psykiskt våld, vilket allvarligt skadar barnets utveckling och ökar risken för att barnet utvecklar våldsamma och självdestruktiva drag.

Det avgörande är hur mycket användningen av rusmedel påverkar den vuxna som är i barnets sällskap. Det är viktigt att komma ihåg att barn är mycket känsliga även för små förändringar i de vuxnas beteende. Det som för en vuxen kan te sig oförargligt och roligt, är inte alltid det i barnets ögon.

Föräldrarnas fortgående alkoholbruk utsätter barnet för många faror. Det finns ingen trygg gräns för användning av alkohol under graviditet. Därför medför all användning av alkohol, tobak och andra rusmedel alltid risker för fostret redan från graviditetens inledande skede. Barnet känner oftast också otrygghet, rädsla och skam om en förälder använder mycket alkohol. I värsta fall utsätts barnet för mobbning och råkar i svårigheter i skolan, samtidigt som hen kan bära ansvar för sin förälder och ta hand om ärenden som vuxna ska sköta. Föräldrar ska alltid ställa barnets välbefinnande före sin egen trivsel och sina egna begär.

I allmänhet räcker det med en enda trygg vuxen för att trygga barnets balanserade utveckling. Om ingendera av föräldrarna klarar av detta, kan stöd och trygghet av en mor- eller farförälder eller någon annan nära släkting eller vän ha avgörande betydelse. Alla vuxna har ansvar för barnets välbefinnande. Därför får man aldrig lämna ett barn ensamt med sina problem. Vi måste ingripa i problemen – för barnets bästa.

Kampanjen *En nykter jul för barnens skull* påminner om följderna av rusmedelsanvändning och om föräldrarnas ansvar när det gäller att skapa en trygg och hälsosam julstämning för barnet. Den riksomfattande kampanjens arrangörer väddar till alla vuxna att ge barnen en nykter jul – en helg i en trygg och ansvarsfull gemenskap. I bästa fall får föräldrarna möjlighet att ge barnet ett helt nyktert liv.

Kampanjen pågår i olika medier och miljöer i november–december. Flera tusen affischer hängs upp runt om i Finland bland annat på rådgivningsbyråer, daghem, skolor, bibliotek och kommunala verksamhetsställen samt hos föreningar och församlingar. Kanalen YLE TV1 visar kampanjens tv-inslag under vecka 51. Kampanjmaterialet får användas fritt av alla aktörer. Det kan skrivas ut på kampanjens webbplats www.annalapselleraitisjoulu.fi.

I kampanjen *En nykter jul för barnens skull* i år medverkar Nykterhetens Vänner rf, A-Kiltojen Liitto ry, Barnavårdsföreningen i Finland rf, Blåbandsförbundet rf, Centralförbundet för barnskydd, Eesti Karskusliit – Estlands nykterhetsförbund, Ehkäisevä Päihdetyö EHYT ry, Elämäni Sankari ry, Erkki Poikosen säätiö, ETRA-liitto, Finlands ASH rf, Finlands Föräldraförbund, Finlands Hälsovårdarförbund, Finlands Röda Kors, Förbundet för mödra- och skyddshem, Förbundet Hem och Skola, Förbundet Vita Bandet i Finland, Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk – Förebyggande mentalvårdsarbete och alkohol- och drogärbete bland vuxna, Helsingin Kouluraittiussiiri, KRAN rf, Kristillinen Terveys- ja Raittiussäätiö, Lära för Livet Stiftelse, Mannerheims Barnskyddsförbund, Myllyhoitoyhdistys ry, Naistenkartano ry, Nuorisokasvatussäätiö, Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik, Radio Foni, Radio Pori, Raittiuden Ystävien Urheiluliitto, Rädda Barnen rf, Sininuorisoliitto Sinuli, SOS-Barnbyar, Stiftelsen Bensow och Yle.

Ytterligare information:

Verksamhetsledare

Marko Kailasmaa

Nykterhetens Vänner rf

tfn 040 455 4356

www.annalapselleraitisjoulu.fi

marko.kailasmaa@raitis.fi

www.raittiudenystavat.fi

@RYYSTAVAT

<https://fi-fi.facebook.com/RaittiudenYstavat>

Kingi lapsele kained jõulud 2019

Lapse tasakaalustatud kasvu ja arengut ohustab vanemate sagedane narkootikumide, enamasti alkoholi tarvitamine. Ainete kuritarvitamine häirib hoolimist, suhtlemist ja kiindumuse kujunemist. Halvimal juhul põhjustab uimastite kuritarvitamine füüsilist ja vaimset väärkohtlemist, mis kahjustab tõsiselt lapse arengut ning suurendab laste väärkohtlemise ja enesetappude riski.

Otsustavaks teguriks on see, mil määral sõltuvusainete kuritarvitamine mõjutab lapse läheduses olevat täiskasvanut. Oluline on meeles pidada, et laps on täiskasvanute suhtes väga tundlik. Teda mõjutavad isegi väikesed muutused täiskasvanu käitumises ja see, mida täiskasvanu näeb naljaka ja kahjutuna, ei ole seda alati lapse silmis.

Vanemate jätkuv alkoholitarvitamine ohustab nende last mitmel viisil. Raseduse alkoholi tarvitamisel pole ohutut piiri. Seetõttu on igasugune alkoholi, tubaka ja muude uimastite tarvitamine alati lootele oht, raseduse varasest staadiumist alates. Enamasti tunneb laps end ebakindlalt, kardab ja häbeneb vanema rohke joomise pärast. Halvimal juhul kiusatakse last ja ta on kooliraskustes, kuigi samal ajal võib ta vastutada oma vanema eest ja hoolitseda täiskasvanu kohustuste eest. Selle asemel peaksid vanemad seadma lapse heaolu alati kõrgemale enda mugavusest või meeleolust.

Üldiselt piisab lapse tasakaalustatud arengu tagamiseks ühest turvalisest täiskasvanust. Kui kumbki vanem seda ei suuda, võib vanavanem või mõni muu lähisugulane või sõber lapse toetamisel ja kaitsmisel ülioluline olla. Kõik täiskasvanud vastutavad laste heaolu eest. Seetõttu ei tohiks last kunagi probleemi keskele üksi jätta.

Kingi oma lapsele kained jõulud kampaania tuletab meelde sõltuvusainete tarvitamise tagajärgi ja vanemate vastutust pakkuda oma lapsele turvalist ja tervislikku peoõhkkonda. Kutsume kõiki täiskasvanuid üles andma oma lastele kaineid jõule - pidu, mis pakub turvalist ja vastutustundlikku olustikku. Parimal juhul saavad vanemad tagada oma lapsele täiesti karske elu.

Kampaaniat esitletakse erinevates kanalites ja tegevuskeskkondades novembrist detsembrini. Tuhanded plakatid on välja pandud kogu Soomes, sealhulgas kliinikud, päevakeskused, koolid, raamatukogud, munitsipaalkontorid ning ühingud ja kogudused. YLE kanal edastab kampaania teleteate 51. nädalal Yle TV1-s. Kampaania materjale saab vabalt kasutada ja trükkida kampaania veebisaidil

www.annalapselleraitisjoulu.fi

Sel aastal osalevad kampaanias Kingi oma lapsele kained jõulud Raittiuden Ystävät ry:ga koos A-Kiltojen Liitto ry, Barnavårdsföreningen i Finland rf, Eesti Karskusliit – Viron Raittiusliitto, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, Elämäni Sankari ry, Ensi- ja turvakotien liitto, Erkki Poikosen säätiö, ETRA-liitto, Förbundet Hem och Skola, Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystyökeskus – Aikuisten ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö, Helsingin Kouluraittiuspiiri, Koulutus Elämään säätiö, KRAN rf, Kristillinen Terveys- ja Raittiusjärjestö, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Myllyhoitoyhdistys ry, Naistenkartano ry, Nuorisokasvatussäätiö, Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik, Pelastakaa Lapset ry, Radio Foni, Radio Pori, Raittiuden Ystävien Urheiluliitto, Sininauhaliitto ry, Sininuorisoliitto Sinuli, SOS-Lapsikylä, Stiftelsen Bensow, Suomen ASH ry, Suomen Punainen Risti, Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus, Suomen Valkonauhaliitto, Suomen Vanhempainliitto ja Yle.

Lisainfo:

tegevjuht

Marko Kailasmaa

Raittiuden Ystävät ry

t. 040 455 4356

www.annalapselleraitisjoulu.fi

marko.kailasmaa@raitis.fi

www.raittiudenystavat.fi

@RYYSTAVAT

<https://fi-fi.facebook.com/RaittiudenYstavat>